

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни «Соціальна робота з різними групами клієнтів»

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	ОК 2.6 Соціальна робота з різними групами клієнтів
Статус дисципліни	Нормативна
Рівень вищої освіти, форма навчання	Перший (бакалаврський), денна форма
Освітньо-професійна програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 «Соціальна робота»
Рік навчання, семестр	3-й рік (5, 6 семестр)
Мова викладання	Українська
Викладач	Лис Володимир Володимирович, Начальник Служби ЛОВА, доктор філософії Шевців Юлія Олегівна, викладач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
E-mail	v.lys@ldubgd.edu.ua y.shevtsiv@ldubgd.edu.ua
Сторінка курсу в ВУ	http://virt.ldubgd.edu.ua/course/view.php?id=1293
Консультації	Згідно з розкладом консультацій кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук Також можливі он-лайн консультації через Microsoft Teams, Viber, Telegram або інші ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.

2. Анотація до курсу

Вивчення курсу передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти із основами організації роботи з різними групами клієнтів; оволодіння основними практичними навичками, методами і формами соціальної роботи із різними категоріями населення.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості соціальної роботи з різними групами клієнтів. Вивчення «Соціальної робота з різними групами клієнтів» реалізує міждисциплінарні зв'язки з «Соціальною політикою», «Соціальною і демографічною статистикою», «Методами та технологіями соціальної роботи».

3. Мета і завдання курсу

31. Метою навчальної дисципліни «Соціальна робота з різними групами клієнтів» є: формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми у соціальній сфері; надавати допомогу та підтримку клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей; оцінювати соціальні проблеми, потреби та ресурси клієнтів.

32. Завдання:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з нормативно-правовою базою, що регулює соціальну роботу в Україні;
- розширити та систематизувати теоретичні знання щодо сутності соціальної роботи в Україні;
- систематизувати теоретичні знання щодо сутності, підходів, принципів, форм, методів соціальної роботи з різними групами клієнтів;
- ознайомити зі змістом та принципами соціальної роботи з клієнтами, що потребують екстреної соціальної підтримки;
- ознайомити з теоретичними та практичними засадами технології ведення випадку у роботі з різними групами клієнтів та відпрацювання відповідних умінь;
- ознайомити зі змістом та принципами соціальної роботи з клієнтами, що перебувають у складних життєвих обставинах;
- узагальнити практичні методи та методики роботи з різними групами клієнтів;
- проаналізувати та узагальнити досвід соціальної роботи з різними групами клієнтів державних та громадських організацій в Україні;
- сформувати у здобувачів вищої освіти готовність до застосування на практиці методів та технологій соціальної роботи зі спеціальними групами клієнтів та до практичної соціальної роботи з різними категоріями клієнтів цих груп.

33. Компетентності:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- ЗК04.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК06.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК07** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК08** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК09** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК12** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК13** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК14** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК15** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності

- ФК01** Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
- ФК03** Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
- ФК04** Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
- ФК05** Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.
- ФК09** Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
- ФК10** Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи

їх вирішення.

ФК11 Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК14 Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

ФК15 Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

ФК16 Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

ФК18 Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

ФК19 Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

ФК20 Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

34. Програмні результати навчання:

РН01 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН02 Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

РН03 Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН04 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН05 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН06 Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

РН11 Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН13 Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН14 Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

РН17 Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

РН19 Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

РН20 Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

РН21 Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

РН22 Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

РН25 Застосовувати отримані знання соціально-правового захисту населення в практичній діяльності.

4. Формат і обсяг курсу

Формат курсу	Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 змістових модулів, які є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами, засвоєння яких передбачає проведення 4 тестових робіт. У процесі вивчення курсу здобувачі вищої освіти також повинні брати активну участь в обговоренні дискусійних питань, вирішувати індивідуально та у групі ситуативні завдання.
Обсяг дисципліни:	10 кредитів / 300 академічних годин, з яких: лекцій – 64 години, семінарів – 96 години, самостійної роботи – 140 годин.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Форми навчання

лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота (у тому числі виконання здобувачами освіти індивідуальних завдань у позааудиторний час з подальшою їх перевіркою на семінарських заняттях).

5. Тематика та зміст курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
5-ий семестр					
<u>Змістовий модуль 1. Соціальний супровід як форма індивідуальної роботи з різними групами</u>					
Тема 1.1. Теоретичні аспекти і базові поняття соціального супроводу.	18	4	6		8
Тема 1.2. Теоретико-концептуальні засади оцінки потреб дитини та її сім'ї.	18	4	6		8
Тема 1.3. Ведення випадку як базовий спосіб організації надання індивідуальних соціальних послуг сім'ям з дітьми.	19	4	6		9
Тема 1.4. Методи соціальної діагностики сім'ї та дітей	19	4	6		9
Тема 1.5. Соціальна робота із учасниками бойових дій та їх сім'ями.	19	4	6		9
Тема 1.6. Соціальна робота із сім'ями внутрішньо-переміщених осіб та їх сімей.	19	4	6		9
Тема 1.7. Попередження насильства в сім'ї та жорстокого поводження з дітьми.	19	4	6		9
Тема 1.8. Сім'я та її соціальний захист. Робота з сім'ями які опинилися у складних життєвих обставинах.	19	4	6		9
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>	150	32	48		70
Усього годин 5 семестр	150	32	48		70
6-ий семестр					
<u>Змістовий модуль 2. Особливості соціальної роботи з різними групами клієнтів.</u>					
Тема 2.1. Особливості функціонування сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: прийомна сім'я і дитячий будинок сімейного типу, сім'я опікунів/піклувальників, сім'я усиновлювачів.	18	4	6		8

Тема 2.2. Соціальний супровід випускників інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.	18	4	6		8
Тема 2.3. Популяризація наставницького руху випускників інтернатних закладів, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.	16	4	4		8
Тема 2.4. Соціальна робота з сім'ями, в яких є особи з інвалідністю.	16	4	4		8
Тема 2.5. Соціально-психологічна підтримка сімей, яких торкнулась проблема ВІЛ/СНІДу.	13	2	4		7
Тема 2.6. Соціальна робота з юними матерями, попередження відмов від новонароджених.	17	4	6		7
Тема 2.7. Основні напрями соціальної роботи з жертвами «торгівлі людьми».	18	4	6		8
Тема 2.8. Соціальна робота з особами, що повернулися з місць позбавлення волі.	18	4	6		8
Тема 2.9. Соціальний супровід дітей та молоді, які перебувають у конфлікті з законом.	16	2	6		8
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	150	32	48		70
Усього годин 6 семестр	150	32	48		70
Усього годин	300	64	96		140

6. Інформаційний обсяг дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціальний супровід як форма індивідуальної роботи з різними групами

Тема № 1.1. Теоретичні аспекти і базові поняття соціального супроводу.

Сутність соціального супроводу як виду соціальної роботи. Визначення термінів «складні життєві обставини». Об'єкти соціального супроводу. Суб'єкти соціального супроводу сім'ї. Завдання соціального супроводу щодо сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Принципи соціального супроводу щодо сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Порядок здійснення соціального супроводу центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді сімей та осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах. Умови взяття сім'ї під соціальний супровід. Підстави для відмови від подальшої роботи із сім'єю. Пункти договору. Реалізація соціального супроводу. Складові соціального супроводу сім'ї, яка опинилася у складних життєвих обставинах. Термін реалізації соціального супроводу. Соціальне навчання. Стратегія роботи з клієнтом, спрямована на оволодіння новими навичками. Завершення соціального супроводу. Підстави припинення соціального супроводу. Заключна оцінка результатів соціального супроводу. Показники позитивного результату соціального супроводу. Нормативно-правові акти, що визначають механізми соціального супроводу різних типів сімей.

Тема № 1.2. Теоретико-концептуальні засади оцінки потреб дитини та її сім'ї.

Оцінка потреб дитини в контексті загальних закономірностей розвитку особистості. Мета і роль оцінки потреб клієнта. Модель оцінки потреб клієнта. Потреби для розвитку дитини. Батьківський потенціал. Фактори сім'ї та середовища.

Тема № 1.3. Ведення випадку як базовий спосіб організації надання індивідуальних соціальних послуг сім'ям з дітьми.

Етапи активізації громади на підтримку вразливих сімей з дітьми. Особливості ведення випадку у соціальній роботі з вразливими сім'ями та дітьми. Алгоритм ведення випадку. Структура та зміст особової справи отримувача соціальних послуг. Процес успішної взаємодії із сім'єю та дитиною у процесі ведення випадку. Особливості ведення випадку у соціальній роботі з вразливими сім'ями та дітьми.

Тема № 1.4. Методи соціальної діагностики сім'ї та дітей.

Методика діагностики сім'ї. Поняття соціальної діагностики. Зміст та мета соціальної діагностики. Вимоги до методів соціальної діагностики. Характеристика методів соціальної діагностики: бесіда, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів, екокарта, карта соціальної мережі, лінія часу, генограма.

Тема № 1.5. Соціальна робота із учасниками бойових дій та їх сім'ями.

Сучасні локальні конфлікти та їх вплив на суспільство. Учасники збройних конфліктів як об'єкт впливу травмуючої ситуації. Особливості психічних реакцій у військовослужбовців, які постраждали внаслідок збройного конфлікту. Посттравматичний стресовий синдром: причини виникнення та механізм розвитку в учасників збройних конфліктів. Симптоми і наслідки посттравматичного синдрому у колишніх військовослужбовців. Законодавча база для реабілітації та адаптації учасників збройних конфліктів в Україні. Психологічна та медична реабілітація військовослужбовців - учасників воєнних конфліктів. Технології соціальної роботи з учасниками військових конфліктів за їх психосоціальної адаптації до умов мирного життя. Соціальна робота з сім'ями учасників бойових дій.

Тема № 1.6. Соціальна робота із сім'ями внутрішньо-переміщених осіб та їх сімей.

Внутрішньо-переміщені особи як особливий об'єкт соціальної роботи. Поняття «внутрішньо переміщені особи», його соціальна і правова дефініція. Психологічні особливості внутрішньо переміщених сімей. Система і методи соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб. Соціально-педагогічна робота з внутрішньо переміщеними особами в Україні. Соціально-психологічна адаптація внутрішньо-переміщених осіб. Зарубіжний досвід соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб і можливості його застосування в Україні.

Тема № 1.7. Попередження насильства в сім'ї та жорстокого поводження з дітьми.

Сутність насильства в сім'ї та жорстокого поводження з дітьми як ознаки вразливості. Чинники виникнення насильства у сім'ї та жорстокого поводження з дітьми. Цикл та наслідки домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми. Основні нормативно-правові акти регламентують соціальну роботу щодо попередження та подолання домашнього насильства в сім'ї та жорстокого поводження з дітьми.

Тема № 1.8. Сім'я та її соціальний захист. Робота з сім'ями які опинилися у складних життєвих обставинах.

Типологія сім'ї. Педагогічні шляхи подолання суперечностей між ціннісними орієнтаціями сім'ї та суспільства. Зміст та напрями соціальної роботи з різними типами сімей. Технології соціальної роботи з сім'єю. Форми і методи соціальної роботи. Організація сімейного консультування. Їх види. Методика організації сімейного консультування. Заклади і установи, які уповноважені проводити соціальну роботу з сім'єю. Сім'я з дитиною/дітьми, яка опинилася у складних життєвих обставинах. Модель соціальної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах. Проблеми та потреби сімей, які потребують соціальної допомоги. Складні життєві обставини, що негативно впливають на виховання і забезпечення розвитку дітей у сім'ї. Індикатори кризового стану сім'ї. Етапи роботи з сім'єю, яка опинилася у складних життєвих обставинах. Візит у сім'ї СЖО.

Змістовий модуль 2. Особливості соціальної роботи з різними групами клієнтів.

Тема № 2.1. Особливості функціонування сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: прийомна сім'я і дитячий будинок сімейного типу, сім'я опікунів/піклувальників, сім'я усиновлювачів.

Особливості функціонування прийомної сім'ї як форми сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Діти, які можуть бути влаштовані до прийомної сім'ї. Особливості функціонування дитячого будинку сімейного типу як форми сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Діти, які можуть бути влаштовані до дитячого будинку сімейного типу. Оптимальна кількість вихованців.

Юридичне оформлення статусу сім'ї як прийомної або дитячого будинку сімейного типу: документи та розпорядження. Оформлення юридичних документів на дитину. Взаєморозуміння між дитиною і кожним членом сім'ї. Вплив батьків та інших членів сім'ї на вихованця. Стосунки між дітьми у сім'ї. Контакт з біологічними батьками та іншими родичами дитини. Методи покарання та заохочення дитини. Формування позитивного іміджу сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Тема № 2.2. Соціальний супровід випускників інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Соціальний супровід випускників інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Соціально-психологічні особливості вихованців шкіл-інтернатів. Проблеми випускників шкіл-інтернатів. Етапи соціального супроводу випускників інтернатних закладів.

Тема № 2.3. Популяризація наставницького руху випускників інтернатних закладів, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Популяризація наставницького руху випускників інтернатних закладів, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Державний стандарт соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів. Нормативно-правові акти щодо реформування системи інституційного догляду та виховання дітей. Форми та напрямки наставництва. Ефективність та результативність наставництва. Законодавче забезпечення наставництва в Україні.

Тема № 2.4 Соціальна робота з сім'ями, в яких є особи з інвалідністю.

Типові проблеми, труднощі сімей, які виховують дітей з інвалідністю. Нормативно-правові акти регламентують соціальну роботу щодо подолання інвалідності. Соціальні виплати (допомога чи пільги) передбачені для осіб з інвалідністю. Надавачі соціальних послуг для осіб та сім'ї з такою ознакою вразливості. Особливості раннього виявлення дітей та сімей, що мають таку ознаку вразливості. Особливості оцінки потреб дітей з інвалідністю та сімей, в яких вони виховуються. Основний пакет послуг/дій/заходів, найбільш оптимальних для внесення у план.

Тема № 2.5. Соціально-психологічна підтримка сімей, яких торкнулась проблема ВІЛ/СНІДу.

Світова епідемічна ситуація. Місце України в епідемічному процесі. Соціальні проблеми ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Основні поняття і визначення. Шляхи інфікування. Групи ризику зараження ВІЛ: ін'єкційні наркомани, секс меншини, працівники секс бізнесу. Тестування на ВІЛ. Медико-психологічні центри консультування. Гігієнічні відомості щодо поведінки ВІЛ-інфікованого й оточення. Відповідальна соціальна й сексуальна поведінка. Медико-біологічні і соціально-психологічні моделі соціальної роботи з хворими на СНІД. Медико-соціальна робота з вагітними – ВІЛ-інфікованими: умови народження здорової дитини. Соціальна робота з ін'єкційними наркоманами. Поняття про стратегію зниження шкоди. Центри роботи з ВІЛ-інфікованими. Патронажна робота з хворими на СНІД. Просвітницька робота. Методи освіти і консультації «рівний-рівному». Групи взаємопідтримки.

Тема № 2.6. Соціальна робота з юними матерями, попередження відмов від новонароджених.

Соціальна робота з юними матерями, попередження відмов від новонароджених. Типові проблеми, труднощі жінок та сімей, які мають ризик відмови від дитини. Основні нормативно-правові акти регламентують соціальну роботу щодо запобігання відмовам від дітей раннього віку. Соціальні виплати (допомоги) передбачені для жінок у зв'язку з вагітністю, пологами та народженням дитини. Основний пакет послуг/дій, заходів, найбільш оптимальних для внесення у план. Форми і методи доцільно використовувати у процесі соціальної роботи з жінками та сім'ями, які мають ризик відмови від дитини.

Тема № 2.7. Основні напрями соціальної роботи з жертвами «торгівлі людьми».

Основні напрями соціальної роботи з жертвами «торгівлі людьми». Визначення поняття «торгівля людьми», причини виникнення цього явища в Україні. Торгівля дітьми, комерційна сексуальна експлуатація дітей, використання форм дитячої праці. Концептуальні засади державної політики України у сфері протидії торгівлі людьми. Поняття про соціальну профілактику торгівлі людьми. Мета, завдання і принципи соціальної роботи з попередження торгівлі людьми. Форми соціальної профілактики з попередження торгівлі людьми. «Гаряча лінія» як форма надання соціальної допомоги постраждалим від торгівлі людьми.

Тема № 2.8. Соціальна робота з особами, що повернулися з місць позбавлення волі.

Соціальні і психологічні проблеми осіб, що повернулися з місць позбавлення волі. Процес соціальної адаптації осіб, що повернулися з місць позбавлення волі. Кризові періоди соціальної адаптації осіб, що повернулися з місць позбавлення волі. Основні напрями, форми і методи соціальної роботи з особами, що повернулися з місць позбавлення волі. Соціальний супровід звільнених з місць позбавлення волі. Роль соціальних служб у ресоціалізації осіб, що відбули покарання у місцях позбавлення волі. Індивідуальна робота з клієнтом. Психологічна і правова консультація. Працевлаштування. Профілактична і корекційна робота з делінквентною групою. Координація зусиль суспільства у профілактиці правопорушень.

Тема № 2.9. Соціальний супровід дітей та молоді, які перебувають у конфлікті з законом.

Проблема молодіжної злочинності у сучасному суспільстві. Напрями соціальної підтримки молоді, яка перебуває у конфлікті з законом. Соціальна робота центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з клієнтами, які перебувають у конфлікті з законом. Нормативно-правове забезпечення соціального супроводу молодих осіб, які перебувають у конфлікті з законом. Соціальний супровід дітей та молоді, які перебувають у конфлікті з законом.

7. Завдання для самостійного опрацювання

З метою закріплення отриманих практичних навиків, здобувачі освіти виконують індивідуальні завдання. Тематика індивідуальних завдань відображені у електронному освітньому середовищі «Віртуальний університет». Індивідуальне завдання – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань студентами у процесі навчання. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно під керівництвом викладача.

8. Методи навчання

Основні форми організації навчання: лекції, семінарські заняття із поточним контролем, виконання індивідуальних завдань, тематична контрольна робота, консультації. Використовується дистанційна форма навчання на платформах Microsoft Teams.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні і практичні (аспект передачі і сприймання навчальної інформації); індуктивні та дедуктивні (логічний аспект); репродуктивні та проблемно-пошукові (аспект мислення); самостійної діяльності (аспект управління умінням); інтерактивні методи навчання (відпрацювання навичок соціальної діагностики та профілактики, консультування, кейс-метод, соціальні історії, воркшопи, технології колективно-групового навчання (робота в парах, мозковий штурм, дискусія).

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

2. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усний, письмовий, тестовий.
3. Логічні методи навчання – моделювання, абстрагування, аналізу і синтезу, формалізації, індуктивний, дедуктивний.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Комп'ютери на базі процесорів Intel Pentium Gold G5400, компоненти програмного забезпечення MS Office 365 (Teams, PowerPoint, Word, Excel), електронне освітнє середовище "Віртуальний університет"(на базі платформи Moodle).

9. Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД» [polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_15.12.2023.pdf \(ldubgd.edu.ua\)](https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozh_ldubzhd_poryadok_ocinyuvannya.pdf) та «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozh_ldubzhd_poryadok_ocinyuvannya.pdf.

Поточний контроль V семестр

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має за мету перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти знань з навчальної дисципліни «Соціальна робота з різними групами клієнтів». Для поточного контролю якості знань здобувачів вищої освіти використовуються такі форми: усні опитування та індивідуальні відповіді на семінарських заняттях; підготовка оглядів сучасної спеціальної літератури; тестування за окремими темами курсу; підготовка практичних завдань, індивідуальних завдань, презентацій до семінарських занять.

Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки за екзамен.

Вид робіт	Формат проведення та критерії оцінювання
Тестові завдання	З метою самоконтролю засвоєних знань передбачено проходження 2 тестові завдання в електронному курсі «Віртуального університету».
Індивідуальне завдання	Підготовка індивідуального завдання та захист їх під час семінарських занять. За належну підготовку і захист можна отримати до 10 балів (2x5).
Робота на семінарському занятті; самостійна робота	Оцінювання здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД». За роботу на семінарських заняттях можна отримати до 30 балів.

Підсумковий контроль 5-ий семестр

Семестровий контроль проводиться у формі заліку з використанням електронного навчального середовища «Віртуальний університет». Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови виконання здобувачем та захисту індивідуальних завдань. Семестровий контроль (диференційований залік) проводиться у формі тестування в електронному навчальному середовищі Віртуальний університет (50 тестових завдань закритого типу з вибором однієї правильної відповіді). На виконання відводиться 50 хв. (1x50). Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови успішного виконання здобувачем двох індивідуальних завдань, тестових завдань. (<3 бали)

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Підсумкова семестрова оцінка обчислюється як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою і переводяться в національну (чотирибальну) шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», для заліків – «зараховано», «не зараховано»).

Підсумкова семестрова оцінка			
Поточний контроль (50 балів)			Семестровий контроль (диференційований залік) (50 балів)
Семінарські заняття (30 балів)	Тести (10 балів)	Індивідуальне завдання (самостійна робота) (10 балів)	
	2x5 балів	2x5	

Поточний контроль 6-ий семестр

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має за мету перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти знань з навчальної дисципліни «Соціальна робота з різними групами клієнтів». Для поточного контролю якості знань здобувачів вищої освіти використовуються такі форми: усні опитування та індивідуальні відповіді на семінарських заняттях; підготовка оглядів сучасної спеціальної літератури; тестування за окремими темами курсу; підготовка практичних завдань, індивідуальних завдань, презентацій до семінарських занять.

Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки за екзамен.

Вид робіт	Формат проведення та критерії оцінювання
Тестові завдання	З метою самоконтролю засвоєних знань передбачено проходження 2 тестових завдань в електронному курсі «Віртуального університету».
Індивідуальне завдання	Підготовка індивідуального завдання та захист їх під час семінарських занять. За належну підготовку і захист можна отримати до 10 балів (2x5).
Робота на семінарському занятті; самостійна робота	Оцінювання здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД». За роботу на семінарських заняттях можна отримати до 30 балів.

Підсумковий контроль

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену з використанням екзаменаційних білетів. Екзамен передбачає надати розширену відповідь на два питання та одне ситуаційне завдання, відповідно до отриманого білету. За кожне запитання студент може отримати 15 балів та завдання 20 балів. **(15x2=30, 20+30=50 балів)**. Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови успішного виконання здобувачем двох індивідуальних завдань, тестових завдань. **(<3 бали)**

Підсумкова семестрова оцінка обчислюється як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою і переводяться в національну (чотирибальну) шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», для заліків – «зараховано», «не зараховано»).

Підсумкова семестрова оцінка			
Поточний контроль (50 балів)			Семестровий контроль (екзамен) (50 балів)
Семінарські заняття (30 балів)	Тести (10 балів)	Індивідуальне завдання (самостійна робота) (10 балів)	
	2x5 балів	2x5	

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C	задовільно	
61-70	D		
51-60	E		
36-50	FX	незадовільно	не зараховано
0-35	F		

Політика курсу

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_ta_korpo.pdf

Академічні очікування від здобувачів – своєчасне виконання завдань, передбачених силябусом дисципліни; обов'язкове відвідування і виконання практичних занять та завдань самостійної роботи.

Політика щодо термінів виконання завдань та ліквідації академічної заборгованості: терміни виконання завдань вказуються у електронному курсі «Віртуального університету». Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до дня проведення підсумкового контролю (відповідно до розкладу).

Недопущені до підсумкового контролю здобувачі вищої освіти здійснюють перездачу в терміни, відведені для усунення академічної заборгованості у два етапи:

заборгованість із поточного контролю;

заборгованість із підсумкового контролю.

Ліквідація заборгованості поточного контролю відбувається шляхом проходження тестових завдань та виконання індивідуальних завдань згідно із тематичним планом курсу. Ліквідація заборгованості з підсумкового контролю організовується в форматі перездачі заліку/екзамену.

Дотримання принципів академічної доброчесності: роботи (завдання) виконуються здобувачами самостійно, ідеї та ініціативи інших авторів використовуються лише при належно оформленому цитуванні.

Поведінка в аудиторії – неприпустимо запізнення та користування телефоном на заняттях, за винятком виконання громіздких обчислень та використанні додаткових програм в освітніх цілях; повага до думки інших колег; дотримання норм культури мовлення та ін.

10. Рекомендована література

11.1. Основна:

1. **Консультативні практики в соціальній роботі** : [навч.-метод. посіб]. / В. Г. Кириленко. - Київ : Ун-т «Україна», 2020. 358 с.
2. **Основи психореабілітації для фахівців з соціальної роботи** : [навч. посіб]. / О. К. Любчук [та ін.]. – Київ : АртЕк, 2019. 181 с
3. **Робота з клієнтами соціальних служб** / За ред. З.Г. Зайцевої. – К.: 2014. – 264 с.
4. **Соціальна робота: технологічний аспект** : [навч. посіб.] / За ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2013. 352 с.
5. **Соціальна робота: від теорії до практики** : [навч. посіб.] / О. В. Купенко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с.
6. **Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з**

дітьми в громадах. Частина 1. Соціальне планування та розвиток послуг. Посібник / Дащаківська О.Ю., Криницька І.П., Максименко К.М. Київ, 2020. 76 с.

7. **Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах.** Частина 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія. Посібник / Дащаківська О.Ю., Стельмах С.С., Максименко К.М. Київ, 2020. 72 с.
8. **Сучасна соціальна робота:** [навч. видан.] / Семигіна Т.– Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

11.2. Додаткова:

1. **Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти.** [Навч.-метод. посіб.] / Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. – К.: ФОП Нічога С.О. 2020. 196 с.
2. **Збірник державних стандартів соціальних послуг:** навчальний посібник / [Упоряд.: Е.І. Костишин, В.М. Логвиненко, В.В. Лис, М.Я. Нагірняк, Цюприк А.Я.]. Львів : ЛДУ БЖД. 2022. 537 с.
3. **Інтегрована програма з формування прихильності до АРТ у клієнтів ВІЛ-сервісних організацій та розвитку їх економічної самостійності.** Частина II. Втручання з формування прихильності до АРТ. «Школа пацієнта» / А. Бойко, Н. Дмитришина, Н. Тюленєва. – К. : Поліграф плюс. 2017. 130 с.
4. **Костишин Е., Шевців Ю.,** Особливості реалізації політики ветеранського розвитку в Україні. Публічне управління та соціальна робота. Львів: ЛДУБЖД. 2023, №2. С. 19-24.
5. **Лис В.В.** Поняття та сутність механізмів реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій. Наукові перспективи: журнал. 2020. №5 (5). С.155-167.
6. **Лис В.В.** Деінституціалізація в системі децентралізації повноважень у сфері інституційного догляду та виховання дітей. Аспекти публічного управління. 2020. Том 8. № 5. С. 52-61
7. **Лис В.В.** Механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект: дис. доктор філософ.: Львів. 2022. 208 с.
8. **Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства: особливості створення і забезпечення роботи** / [авт.-упоряд.: Т. В. Журавель та ін. ; за заг. ред. Кочемировської О. О.]. – Київ : СТ–Друк, 2020. 79 с.
9. **Основи психореабілітації для фахівців з соціальної роботи** : [навч. посіб.] / О. К. Любчук [та ін.]. – Київ : АртЕк, 2019. 181 с.
10. **Правове регулювання соціального захисту осіб з інвалідністю: національний та міжнародний досвід** : [монографія] / В. П. Мельник ; Навч.-наук. ін-т права ім. І. Малиновського Нац. ун-ту «Остроз. акад.». – Київ : Людмила, 2018. 291 с.
11. **Психолого-педагогічний супровід виховання і розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО і внутрішньо переміщених осіб: концепція, методика, технології** :[навч.-метод. посіб.] / І. О. Луценко, А. М. Богуш, Л. О. Калмикова, В. У. Кузьменко, С. І. Поворознюк, О. Д. Рейпольська ; за наук. редакцією І. О. Луценко. – Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 213 с.
12. **Соціальна робота з різними групами клієнтів** : методичні вказівки для спеціальності 231 «Соціальна робота» / Л. Ю. Полторак, Д. В. Сай. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 136 с.
13. **Соціальна робота з особами з особливими потребами** : [навч. посіб.] / уклад. Г. В. Фещенко ; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комун. ВНЗ «Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка». – Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. – 134 с.
14. **Соціальний захист сиріт в Україні:** [монографія] / В. Я. Брич, С. М. Миколюк. – Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 200 с.
15. **Соціальні ресурси децентралізації управління: механізми мобілізації та ефективного використання** / О.Ф. Новікова, О.І. Амоша, В.П. Антонюк, В.П. Вишневецький та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Київ, 2018. 480 с.
16. **Формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах** : [монографія] / Роксоляна Зозуляк-Случик ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України. – Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 460 с.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

17. Шевців Ю., Білецький О. Феномен самотнього материнства в Україні в умовах воєнного стану. *Молодий Вчений. Соціологічні науки.* 2023. №7 (119). С. 25-30.

11.3. Інформаційні ресурси:

1. Edera. Курс «Вступ до раннього втручання». URL: https://courses.edera.com/courses/course-v1:EarlyIntervention+EI_101+2020/info.
2. Закон «Про соціальні послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
3. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми, сім'ями та молоддю». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>.
4. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>.
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL : [Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського\(nbuv.gov.ua\)](http://nbuv.gov.ua)
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>.

Розглянуто на засіданні кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук протокол від «28 » серпня №1

<p>РОЗРОБНИК</p> <p align="right">Володимир ЛИС</p> <p>«28» серпня 2023 р.</p>	<p>ЗАТВЕРДЖЕНО</p> <p>Завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, доктор педагогічних наук, професор</p> <p align="right">Андрій ЦЮПРИК</p> <p>«28» серпня 2023 р.</p>
<p>ПОГОДЖЕНО</p> <p>Гарант освітньої програми «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, кандидат історичних наук, доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук</p> <p align="right">Емілія КОСТИШИН</p> <p>«28» серпня 2023 р.</p>	<p>ПОГОДЖЕНО</p> <p>Заступник начальника навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, кандидат педагогічних наук</p> <p align="right">Ірина БАБІЙ</p> <p>«28» серпня 2023 р.</p>

Дата перегляду / внесення змін до Силабуса					
Підпис					
Ім'я, прізвище завідувача кафедри					